УДК 351.741

Баєва Л.В.[1], Свириденко В.Є.[2]
[1] доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. Ю-313 НУ «Запорізька політехніка»

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ПОЛІЦІЇ

Законність – це важливий принцип в діяльності працівників органів поліції. Він означає, що діяльність правоохоронних органів та їх працівників повинна здійснюватися на основі чіткого та неухильного дотримання законів та підзаконних нормативних актів. Національна поліція України, забезпечуючи громадський порядок і захищаючи в межах своїх повноважень життя, здоров'я та свободу громадян, а також власність від злочинних посягань, таким чином, послідовно сприяє підтримці законності в Україні.

Відповідно до частини 1 статті 3 Закону України «Про Національну поліцію» у своїй діяльності поліція керується Конституцією України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цим та іншими законами України, актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами. Саме дотримання всіх цих законів і нормативних актів працівниками органів поліції і забезпечує принцип законності в Україні.

Гарантування законності в діяльності поліції полягає у створенні адміністративно-правового режиму в суспільстві, де всі органи, що виконують функції охорони громадського порядку та безпеки, зобов'язані, з одного боку, чітко дотримуватись вимог законів, а з іншого – вимагати від посадових осіб і громадян безумовного виконання цих законів та інших нормативних актів. Вони також повинні здійснювати правоохоронні та правозастосовні заходи для зміцнення правопорядку в державі.

Принцип законності зобов'язує поліцейського:

1) безумовно підкорятися лише вимогам правових норм;

2) об'єктивно, неупереджено, повно та належно виконувати свої обов'язки і реалізовувати надані права відповідно до форм, рамок та способів, визначених чинним законодавством;

3) діяти відповідно до принципу «дозволено лише те, що прямо передбачено законом».

У доктрині адміністративного права засоби забезпечення законності розглядаються як комплекс завдань, функцій, повноважень, форм, методів і порядку діяльності державних органів та їх посадових осіб.

Стаття 8 Закону України «Про Національну поліцію» присвячена принципу законності. Так, згідно з цією статтею, поліція діє виключно на основі, в межах повноважень та у спосіб, визначених Конституцією та законами України.

Поліцейському забороняється виконувати злочинні або явно незаконні накази та розпорядження. Накази, розпорядження та доручення від вищих органів, керівників, посадових осіб, а також службова, політична, економічна чи інша доцільність не можуть слугувати підставою для порушення поліцейським Конституції та законів України. Під час воєнного стану поліція діє відповідно до своїх призначень та специфіки діяльності, враховуючи обмеження прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, що визначаються згідно з Конституцією України та Законом України «Про правовий режим воєнного стану».

Якщо розглядати основні принципи законності, то до них відносяться: верховенство закону, єдність законності, недопустимість протиставлення законності та доцільності, а також реальність законності. Законність повинна ґрунтуватися, перш за все, на законодавчих актах, які є основним джерелом права. Всі важливі питання в суспільстві та державі, особливо ті, що стосуються захисту прав і свобод людини, боротьби зі злочинністю, а також підтримання публічної безпеки і порядку, повинні максимально регулюватися законодавством. Під єдністю законності розуміється єдина спрямованість правотворчості та реалізації права на всій території, де діє відповідний нормативно-правовий акт. Розуміння та реалізація нормативних актів мають бути однаковими на всій території їх дії. Водночас застосування законів повинно враховувати специфіку та особливості умов забезпечення правопорядку. Це не суперечить принципу єдності законності. Гнучкість у реалізації законів дозволяє ефективно досягати поставлених цілей.

Дотримання законності, до того ж полягає в обов'язковому застосуванні заходів, визначених нормами законів, що регулюють діяльність правоохоронних органів. Це також передбачає виконання цих заходів у чіткій

відповідності до положень законів та підзаконних нормативних актів, а також заборону на дії, які не передбачені законом і суперечать йому.

Отже, роблячи висновок, слід зазначити, що законність є важливим принципом в діяльності працівників органів поліції, який має на меті чітке та неухильне дотримання законів та підзаконних нормативних актів органами поліції та їх працівниками. Це є практичним втіленням ідеї верховенства права, демократії та людиноцентризму, що забезпечується адміністративно-правовими засобами.